

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Hallinto

Hallinnon osalta suurin menoerä, pelastuslaitoksen mak-suosuus, poistui kaupunkikehityslautakunnan alaisuudesta toiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle. Hallintoon on varattu määrärahaa asiantuntijapalveluille mm. Kärävuoren kalliosortuman johdosta tehtävien toimenpiteiden suunnitteluun.

Maankäyttöpalvelut

Kaavoitusohjelman mukaisia kaavahankkeita on viety eteenpäin. Hankkeiden edistämistä hidastaneet ja hankaloittaneet, kaavoituksen henkilökunnassa tapahtuneet vaihdokset, alkavat helpottaa. Perehdyttäminen vie kuitenkin aikaa. Suunnittelutarveharkintaa ja poikkeamista edellyttäviä hankkeita on runsaasti ja näihin liittyvällä neuvonta- ja ohjaustarpeella on iso työllistävä vaikutus. Keskenäisiä rantakaavoja valmisteltiin hallinnolliseen käsittelyyn. Tonttien varaustilanne on suunnilleen vuoden 2022 tasolla. Kiinteistönmuodostuksessa on keskitytty lohko-maan asemakaavan mukaisia katualueita kaupungin omistukseen. Yksityisteiden kunnossapitoavustukset on maksettu keväällä ja perusparannusavustusten hakuaika vuodelle 2024 päättyi elokuussa. Osoitteiden osalta on käyty läpi osoitejärjestelmän periaatteiden vastaisia osoitteita.

Maankäyttöpalvelut	1-9 2023	1-9 2022	Muutos-%
Kaupanhavistuksia	26	28	-7,1 %

Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen

2023 alkuvuosi on ollut sääolosuhteiltaan normaali ja työt ovat edenneet suunnitellusti. Maailman tilanteesta johtuva yleinen kustannustason nousu on aiheuttanut indeksikorotuksen työkonepalvelujen hankintaa. 2021 kilpailutettuihin hintoihin nähden indeksikorotus on 24,1%. Ennusteen mukaan kuitenkin koko palvelualueen 2023 talousarvioon ei ole tulossa ylitystä.

Investointihankkeet ovat pääsääntöisesti edenneet suunnitellusti. Suunnittelupalveluiden puitesopimuskilpailutuksen hankintaprosessi on kestänyt huomattavasti pidempään kuin 2023 talousarviota laadittaessa on ajateltu. Tällä on ollut vaikutusta Tehdaskadun kiertoliittymän ja Perniön kevyenliikenteensillan rakentamiset siirtyvät ensi vuoteen. Kummankaan hankkeen siirtymisellä ei ole käytännössä haittaa; Perniössä palvelee vanha silta ja Poliisitalon hanke myös siirtyy vuoteen 2024. Molemmien hankkeiden suunnitelmat saadaan valmiiksi 2023 aikana ja rakentaminen päästää kilpailuttamaan heti alkuvuodesta 2024.

Torin sähköistyshanke siirtyy vuoteen 2024 kevääseen, koska saimme hankkeen tarvikkeiden kilpailutuksessa ai-noastaan yhden tarjouksen ja tarvikkeiden toimitus olisi ollut vasta 1/2024.

Suurimpana riskinä on normaalia kovemmat sää olosuhteet, jotka kasvattavat kunnossapidon kustannuksia sekä maailman tilanteesta johtuvasta epävarmuudesta, materiaalien ja energian poikkeuksellisen korkea hintataso. Talousarvio on laadittu normaaliin sääolosuhteiden mukaisesti sekä hintojen nousu on huomioitu maltillisesti. Mikäli loppuvuoden sääolosuhteet ovat normaalit ovat riskit hallinnassa.

Tilapalvelut

Tilapalveluiden käyttömenot ja toimintatuotot ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Uusi sisäilma-asiantuntija on päässyt hyvin mukaan porukkaan ja sisäilmaan liittyviä asioita on saatu vietyä eteenpäin ja parempaan suuntaan.

Vuosikorjaukset ja investoinnit ovat menneet suunnitelmien mukaisesti ja näissä on onnistuttu hyvin. Vuosikorjaukset ovat pääosin valmiit, loppuvuodeksi pieniä töitä vielä riittää. Energiasäästökorjauksia on saatu tehtyä. Kaupungintalon katolle asennettiin aurinkopaneelit. Armfeltin koulun urakasta on saatu tarjoukset ja urakka pääsee alkamaan tämän vuoden puolella. Jäähallin hankesuunnittelu on käynnissä.

Rekrytoinneissa on käynnissä kiinteistötyönjohtaja sekä kiinteistöhuoltohenkilö. Talotekniikkamestarin hakua ei ole vielä saatu käyntiin. Henkilöstökulut ovat budjetoidulla tasolla.

Tilapalvelut	1-9 2023	1-9 2022	Muutos-%
Sähkökulutus (MWh)	14 621,8	15 221,5	-3,94 %

Ravitsemis- ja puhtaanapito

Yhteisen suunnitelman mukaisesti osa Varhan kautta Kaarea Oy:lle, vuoden alusta siirtyneestä hoivan ruokatuotannosta ja -ateriapalvelusta valmistettiin ja toimitettiin asiakkaille Halikon Kimaran ammattikeittiöstä Kaarea Oy:n toimesta.

Sen sijaan Salon suurimman koulun Armfeltin koulun ruuan ravitsemispalvelut valmisti, haastavaan tilanteeseen suunnitellulla ja sovitulla ruokalistalla Salon keskuskeittiössä ja toimitti Armfeltin koulun ruokasaliin tarjolle ja asiakaspalveluun. Kimara-ammattikeittiössä tehtiin astiahuolto ja ravitsemispalveluiden työntekijät kulkivat ruokakuljetuksen mukana tai omilla autoillaan Kimaran ja keskuskeittiön väliä. Näin toimien Kimara-ammattikeittiössä työskentelee ”sulassa sovussa” kahden eri organisaation työntekijöitä. Sisäisiä ruuankuljetuskustannuksia ja myös ulkoisia henkilökuntakustannuksia kyseisen, välttämätön toimintamalli kuluttaa enemmän. Syyskuun lopulla järjestettiin Kaarea Oy:n esityksestä, yhteinen Teams-palaveri. Asiaa: Kaarea Oy:lle tehtävät peruskorjaukset- ja laajennukset ammattikeittiöissä eivät ehdi kuluvan vuoden loppuun mennessä valmiiksi, jotenka sovittiin kyseisen väistöajansysteemin jatkuvan vielä, 30.4.2024 asti.

Henkilöstöasiaa: Kesäkuussa järjestettiin kaupungin ohjeistusten mukaisesti koko Ravun henkilöstöä koskevat

kehittämispäivät 6- 9.6.2023, Salon Lehmirannassa. Päivistä saatiin hyvää palautetta ja ne onnistuivat yliodotusten. Kesäkuussa tehtäväkohtaiset palkankorotukset ilahduttivat meitä kaikkia, samoin syyskuussa aloitettu työkenkien hankintaprojekti.

Paljon työtä vaatinut ja hankintaosaamistamme lisännyt, valtuuston TA-kokouksessa 2020 päätetty, ns. puhtaanapidon ostopalvelupilotointiprojekti saatiin hankintatyön osalta valmiiksi toukokuussa. Kaupungin hallitus päätti Ollikkalan koulu- ja päiväkotikiinteistön, sis. liikuntatoulu- ja musiikkiopiston tiloja, ostopalvelutuottajaksi Arkea Oy:n kesäkuun kokouksessaan. Sopimus on kaksivuotinen: 2024-2025 + kaksi optiota ja asiakkaana kaupungin sivistystoimi.

Ravitsemispalveluissa, Vastuulliset ruokapalvelut kehittämishanke päättyi hankkeena syyskuun lopussa, jatkuen tietenkin osana arkea ja sen perustehtävää.

Ravitsemispalveluissa merkittävä hankinta: kaksi, kahden 300L:n sekoittavan ja jäädyttävän ammattikeittiöpatayhdistelmän uusintahankinta aloitettiin huhtikuussa, kesäkuussa toimittajaksi valittiin ns. Sarastia -sopimuksesta Metos Oy ja yhteistyö- asennuspalaveri järjestettiin Metos Oy:n, LVIS-töiden ostopalvelutoimijan, kaupungin tilapalveluiden- ja ravitsemispalveluiden välillä 8.9. Salon keskuskeittiöllä. Samassa rakenteellisessa yhteydessä uusitaan myös keskuskeittiön lattia- ja alaseinäpinnoitetta, sisäilmasyistä.

Puhtaanapidossa perustehtävää eli ylläpito- ja perussivousta tuotettiin entiseen malliin. Panostettiin perehdyttämiseen, erityisesti ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden näkökulmasta katsoen ja yhteistyössä Salon ammatti-instituutin kanssa. Kaupungin puhtaanapidosta löytyy, mm. ukrainalaisille opiskelijoille mm. venäjänkielinen tulkki.

Ravitsemispalvelut	1-9 2023	1-9 2022	Muutos-%
Suoritteet	1 700 000	2 111 250	-19,5 %

Puhtaanapitopalvelut	1-9 2023	1-9 2022	Muutos-%
Siivotut m2	135 000	133 000	1,5 %

Liikennepalvelut

Liikennepalvelujen vastuulla olevat kuljetukset ovat sujuneet suunnitelmien mukaisesti. Joukkoliikenteen käyttö on jatkanut kasvuaan ja Paikussa tehtyjen nousujen kumulatiivinen kertymä oli syyskuun lopussa 15,5 % edellisen vuoden vastaavaa aikaa suurempi. Kesän maksuton Paikku-kampanja innosti vielä edellistä kesää enemmän

matkustamaan joukkoliikenteellä. Kampanjalla edistettiin osaltaan myös strategian mukaisesti kestävästä liikkumisesta

Salossa. Kesäkampanjan aikana tehtiin lähes 49 000 matkaa, joka oli yli 20 % enemmän kuin kesän 2022 kampanja-aikana ja viisinkertainen määrä kesään 2021 verrattuna. Kesäkampanjan aikana tehtyyn Paikun kesäkyselyyn saatiin lähes 400 vastausta. Paikussa parhaana

pidettiin vaihto-oikeutta ja säännöllisiä vuorovälejä. Eniten puolestaan kaivattiin aikaisempien asiakaskyselyjen tavoin yhteyksiä viikonloppuisin ja iltaisin. Elokuussa alkoikin keväällä päätetty iltalinjakokeilu. Kokeilusta on tullut poikkeuksellisen paljon positiivista palautetta ja sen markkinointiin tullaan syksyn aikana panostamaan, jotta

kokeilusta saadaan mahdollisimman hyvä hyöty. Matkustajat ovat ottaneet hyvin omakseen myös kesän alussa käyttöön otetun lähimaksun. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen lapsiasiakkaat siirtyivät syksyllä Varhan omiin kuljetuksiin, minkä jälkeen on tarkasteltu koulukuljetuskalustomäärän tarvetta. Alkusyksystä on myös käynnistetty vuoden 2024 kuljetushankintojen valmistelutyö.

Liikennepalvelujen kustannuskehitys on säilynyt tammi-syyskuussa talousarvion mukaisena. Elokuussa indeksikorotuksia tehtiin ainoastaan ateriakuljetuksiin. Muiden sopimusten osalta hinnat pysyivät samana tai laskivat. Hyvinvointialueen käynnistymisen mukanaan tuomat epävarmuustekijät kustannuskehityksessä eivät ole toistaiseksi realisoituneet. Kaupungille jääneiden ruokakuljetusten kustannukset tulevat alittamaan arvioidun ja koulukuljetusten osalta pysyttäneen talousarviossa. Toimintatuottojen osalta palvelu- ja joukkoliikenteessä kehitys on ollut positiivista. Syyskuun loppuun mennessä palvelu- ja joukkoliikenteen toimintatuotot ylittivät koko vuodelle 2023 talousarvion kirjatut, poislukien joukkoliikenteen valtionavustuksen, joka maksetaan kaupungille takautuvasti vasta seuraavan kalenterivuoden alussa. Liikennepalvelujen arvio on, että KELA:lta saatava korvaus opiskelijoiden matkustuksesta ja lipputulototeutuma tulevat yhteensä olemaan n. 150 000 euroa talousarvion arvioitua suuremmat. Lipputulojen kasvuun vaikuttaa osittain kertaluonteisesti tammi-huhtikuussa joukkoliikenteelle myönnetty arvonlisäverovapaus.

Liikennepalvelut	1-9 2021	1-9 2022	1-9 2023	Muutos-%
Paikun nousumäärät (kpl)	285 900	395 500	457 600	15,7 %
Paikun lipputulot (€)	305 300	329 100	423 700	28,7 %

Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Toiminta on edennyt työllisyysohjelman ja talousarvion mukaisesti. TE-palvelu-uudistuksen 2025 valmistelu on tässä vaiheessa edennyt tulevan Salon työllisyysalueen yhteistyösopimuksen ja järjestämissuunnitelman päätöksentekoon. Loppuvuodesta 2023 päästään valmistelemaan uutta työllisyysohjelmaa 2024-2027 ja tarkemmin TE-palveluja perustettavalle työllisyysalueelle.

Hyvinvointialueuudistus näkyy monin tavoin toiminnassa. Arjessa työntekijöiden yhteistyö sujuu hyvin, mutta suurimpana haasteena on kuntouttavan työtoiminnan määrien merkittävä lasku tänä vuonna, kun palvelun järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueelle. Elokuun lopussa oli 176 asiakasta palvelussa, laskua vuoden takaiseen tilanteeseen -204. Waltin toimitilojen käyttöä koskeva Varhan vuokrasopimus on valmistumassa. Kuntouttavan työtoiminnan yhteistoimintasopimus on voimassa.

Kaupungin palkkatukityöllistäminen on edennyt alkuvuosipainotteisesti. Veloitetyöllistettävien määrä on ollut arvioitua isompi tänä vuonna (44/30). Uutena toimintana ollaan keväällä käynnistetty viheralueitiimin kanssa ns. Viherisku-toimintaa, johon on työllistetty pisimpään työtömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä työskentelemään suunnitelluissa projektikohteissa. Tämän vuoden osalta kaupungin palkkatukipaikat on täytetty (yht. 120,5 hlöä) ja suunnitteilla on vuoden 2024 työllistäminen, johon

1.7.2023 voimaan astunut palkkatukiudistus tuo muutoksia.

Työmarkkinatukikustannukset ovat pysyneet alle budjetoidussa, tammi-syyskuussa yhteensä 2 288 992 eurossa eli 68 % budjetoidusta.

HelppoSalon ja Väylä-hankkeen toiminta etenee suunnitellusti. HelppoSalon osalta maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluihin myönnettiin jatkorahoitus kaudelle 1.9.2023-31.8.2024. Väylä-hankkeelle (ESR) on niin ikään saatu jatkoa ajalle 1.9.-31.12.2023. Työllisyyspalelujen uusi ESR+ hankerahoitushakemus (1.8.2023-31.7.2026) koskien kotoutujien työllisyyden edistämistä on jätetty rahoittajalle yhdessä Someron kaupungin ja Yrityssalon kanssa jo keväällä 2023 ja sen käsittely on edelleen kesken.

Kuntakokeilun asiakasmäärä kasvoi alkuvuodesta erityisesti tilapäisen suojelun piirissä olevien ukrainalaisten kuntakokeiluun siirtymisen johdosta. Viime viikkoina asiakasmäärä on lähtenyt nousemaan, mikä saattaa johtua heikkenevästä työllisyystilanteesta. Asiakkaiden alkupalveluissa tilanne on ruuhkautunut ja muutosta seurataan nyt tarkasti.

Työllisyyspalvelut	8/2023	8/2022	Muutos-%
Työttömyys -%	8,4 %	8,8 %	-0,3 %

Talous

Toteumia aiempiin vuosiin verrattaessa on otettava huomioon hyvinvointialueuudistuksen mukanaan tuomat muutokset organisaatorakenteessa, joten luvut eivät ole vertailukelpoisia keskenään.

Lisäksi on huomioitava, että jälleen syyskuussa tehtiin kirjanpidon yhteydessä talousarviomuutos, jossa työllistämistukipalkat siirrettiin tuottojen ja kustannusten osalta käytön mukaisesti kunkin yksikön talousarvioon, kun ne talousarviossa on alun perin varattu keskitetysti työllisyyspalveluiden lukuihin.

Toimintatuottojen ja -kulujen laskennallinen toteuma syyskuun lopussa on 75 %. Toimintatuottoja (ulkoiset ja sisäiset) on tammi-syyskuun aikana toteutunut 38,4 miljoonaa euroa, joka on alle talousarvion (70,3 % talousarviosta). Alitukseksi on useita syitä. Tilapalveluiden vuokratuottojen toteuma hyvinvointialueelta jää talousarviosta, syystä että talousarvio laadittiin sen hetkisten tietojen perusteella. Lisäksi puhtaanapalveluiden laskutus hyvinvointialueelta on edelleen kesken ja näkyy vasta lokakuun kirjanpidossa. Liikennepalvelujen myyntituotoissa on kesän aikana kertynyt luonnollisesti notkahdusta johtuen kesäkuun alhaisemmista matkustusmääristä sekä loppukesän maksuttomasta kesäkampanjasta. Edellisten lisäksi on huomioitava, että maankäyttöpalvelujen maavuokrien toinen erä laskutetaan lokakuussa.

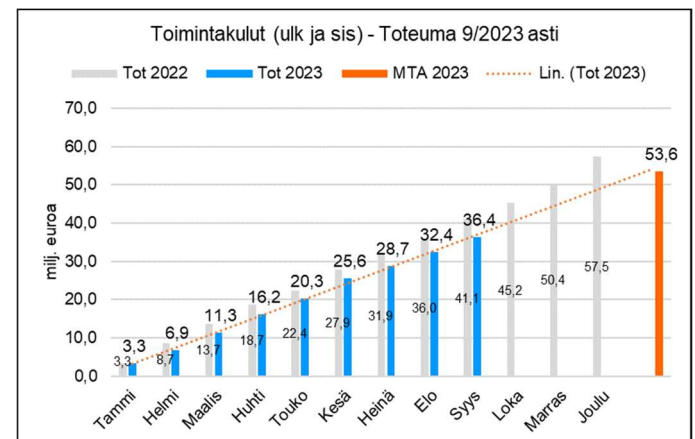
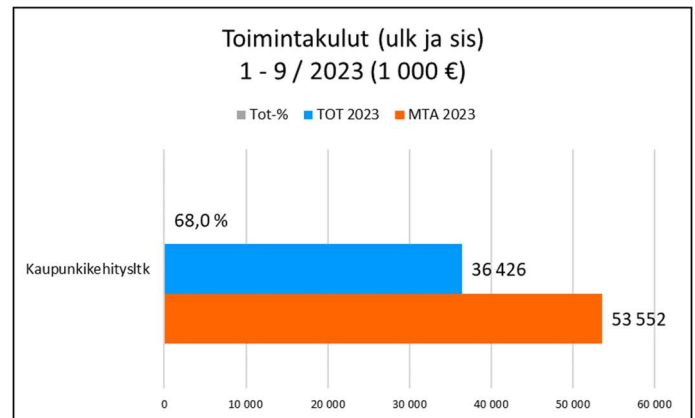
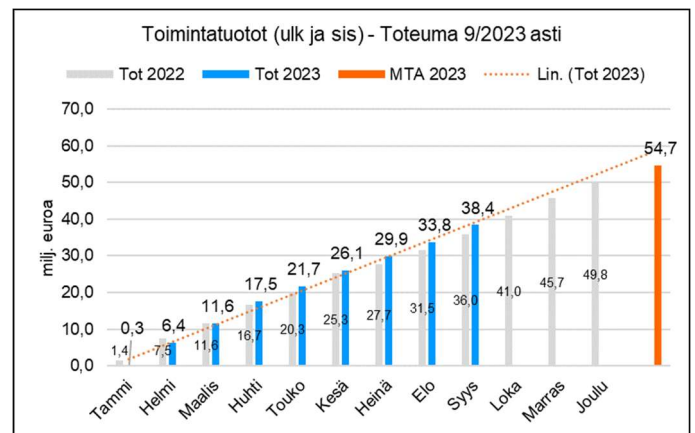
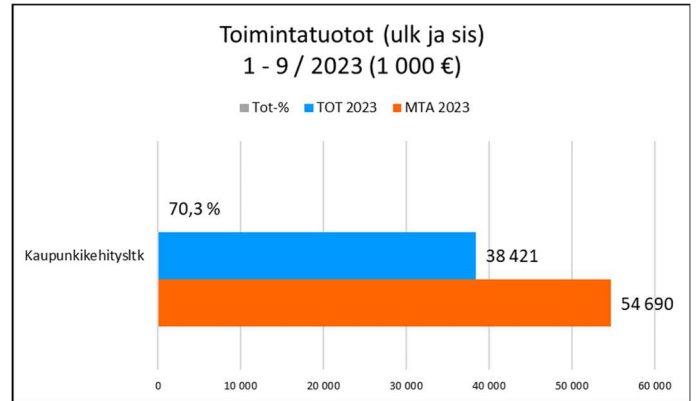
Toimintakuluja (ulkoiset ja sisäiset) on toteutunut niin ikään alle talousarvion, 36,4 miljoonaa euroa, joka on 68 % talousarviosta.

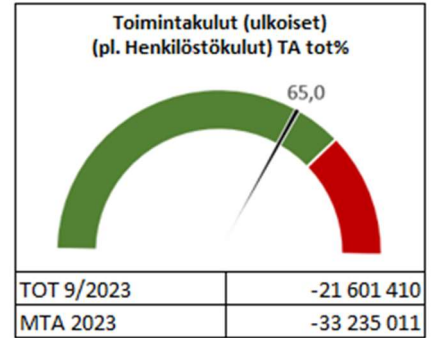
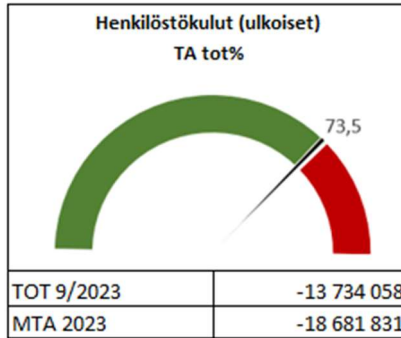
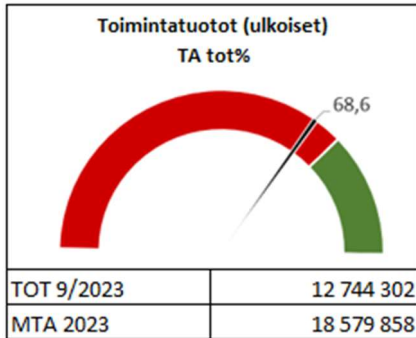
Henkilöstökulujen toteuma on jää kokonaisuudessaan hiekan alle talousarvion toteuman ollessa 73,5 %. Varsinaiset palkat jäävät talousarviosta kuitenkin enemmän edelleen vaikuttavan resurssivajeen vuoksi (toteuma 72,6 %). Henkilösivukulut sen sijaan ylittävät talousarvion johtuen Kevan tasausmaksujen laskentaperiaatteiden muuttumisesta, jonka johdosta lautakunnan määräraha on vuoden 2023 talousarviossa liian pieni.

Palvelujen ostoissa jäätiin reilusti talousarviosta, toteuman ollessa 62,8%. Tähän vaikuttaa eniten liikennepalveluissa kuljetuspalvelujen laskujen erääntyminen maksettavaksi kuukauden viiveellä kaupungin maksuehtojen mukaisesti.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -kuluryhmän toteuma on myös alle talousarvion, toteuma 65,8 %. Suurin vaikutus on varsinkin lämmitys- ja sähkölaskujen maksuaikataululla sillä laskut erääntyvät niin ikään kuukauden viiveellä.

Lautakuntaa sitova ulkoinen toimintakate on -22,6 miljoonaa euroa, mikä on alle talousarvion toteuman ollessa 67,8 %.

TULOSLASKELMA 1000 € (ulkoinen)	KUM TOT 09/2023	MTA2023	TOT % TA2023	KUM TOT 09/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Kaupunkikehitysltk yhteensä						
Myyntituotot	1 108	1 621	68,3 %	1 079	29	2,7 %
Maksutuotot	149	137	108,6 %	283	-135	-47,6 %
Tuet ja avustukset	1 021	1 170	87,3 %	930	92	9,9 %
Muut toimintatuotot	10 467	15 652	66,9 %	4 044	6 423	158,8 %
Toimintatuotot yhteensä	12 744	18 580	68,6 %	6 335	6 409	101,2 %
Henkilöstökulut	-13 734	-18 682	73,5 %	-14 418	-684	-4,7 %
Palvelujen ostot	-11 486	-18 276	62,8 %	-14 334	-2 849	-19,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 744	-10 249	65,8 %	-7 227	-483	-6,7 %
Avustukset	-2 747	-3 930	69,9 %	-2 918	-171	-5,9 %
Muut toimintakulut	-624	-780	79,9 %	-901	-277	-30,8 %
Toimintakulut yhteensä	-35 335	-51 917	68,1 %	-39 799	-4 464	-11,2 %
Toimintakate	-22 590	-33 337	67,8 %	-33 463	10 873	32,5 %
Hallinto						
toimintatuotot	7	0	0,0 %	0	7	0,0 %
toimintakulut	-158	-385	41,0 %	-3 240	3 082	-95,1 %
Maankäyttöpalvelut						
toimintatuotot	3 072	4 426	69,4 %	3 229	-158	-4,9 %
toimintakulut	-2 015	-3 145	64,1 %	-2 199	184	-8,4 %
Yl.alueiden ylläp. ja kehitt.						
toimintatuotot	224	268	83,4 %	183	41	22,4 %
toimintakulut	-3 878	-5 265	73,7 %	-4 289	412	-9,6 %
Tilapalvelut						
toimintatuotot	7 331	11 204	65,4 %	1 119	6 212	555,0 %
toimintakulut	-8 643	-12 846	67,3 %	-8 104	-539	6,7 %
Ravitsemis- ja puhtaanapito						
toimintatuotot	424	698	60,7 %	498	-74	-14,9 %
toimintakulut	-9 541	-12 143	78,6 %	-10 504	962	-9,2 %
Liikennepalvelut						
toimintatuotot	690	945	73,0 %	521	169	32,5 %
toimintakulut	-4 924	-8 986	54,8 %	-5 261	337	-6,4 %
Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut						
toimintatuotot	997	1 038	96,0 %	785	212	27,0 %
toimintakulut	-6 176	-9 147	67,5 %	-6 201	26	-0,4 %

Investoinnit

TULOT	MTA 2023	TOT 1-9/2023	Tot %
Uusinvestoinnit			
Maa- ja vesialueet	0	77 004	0,00 %
Rakennukset/Kiinteä omaisuus	0	744	0,00 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	125 000	0	0,00 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	0,00 %
YHTEENSÄ	125 000	77 748	62,20 %

MENOT	MTA 2023	TOT 1-9/2023	Tot %
Korvausinvestoinnit			
Rakennukset/Kaupunkikeh.palv.hankeet	-3 957 500	-1 434 046	36,24 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-3 325 500	-1 356 898	40,80 %
Koneet ja kalusto	-796 000	-202 875	25,49 %
Laajennusinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-562 000	-284 530	50,63 %
Koneet ja kalusto	-230 000	-129 631	56,36 %
Uusinvestoinnit			
Maa- ja vesialueet	-1 000 000	-591 683	59,17 %
Rakennukset/Sivistystoimen hankeet	-50 000	-2 898	5,80 %
Rakennukset/Kaupunkikeh.palv.hankeet	-840 000	-3 358	0,00 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-1 179 000	-379 929	32,22 %
Koneet ja kalusto	-520 000	-323 321	62,18 %
Osakkeet ja osuudet	-1 328 900	-989 962	74,49 %
YHTEENSÄ	-13 788 900	-5 699 131	41,33 %

